

Súd: Najvyšší súd SR  
Spisová značka: 10So/24/2016  
Identifikačné číslo spisu: 8015200149  
Dátum vydania rozhodnutia: 29.03.2017  
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8015200149.1

## ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. v právnej veci navrhovateľky O. Z., bytom H., proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o zvýšenie invalidného dôchodku, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 5Sd/13/2015-27 zo dňa 12.11.2015, takto

### rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 5Sd/13/2015-27 zo dňa 12. novembra 2015 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

### Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 27.10.2014, ktorým odporkyňa podľa § 73 a § 112 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) zamietla žiadosť navrhovateľky o zvýšenie invalidného dôchodku z dôvodu, že naďalej má podľa posudku posudkového lekára Sociálnej poisťovne, pobočka Poprad zo dňa 22.09.2014 pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 50 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Krajský súd preskúmal napadnuté rozhodnutie odporkyne v intenciách ust. § 250l a nasl. O.s.p. po, oboznámení sa s obsahom administratívneho spisu a vypočutí účastníkov konania dospel k záveru, že opravnému prostriedku navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Krajský súd po citácii relevantných právnych predpisov v rozsudku uviedol, že lekársku posudkovú činnosť dôchodkového poistenia vykonáva posudkový lekár Sociálnej poisťovne príslušnej pobočky a posudkový lekár Sociálnej poisťovne, ústredie (ďalej len „posudkový lekár“). Podľa § 112 ods. 4 zákona výplata dávky sa zastaví, uvoľní alebo sa dávka vypláca v nižšej sume alebo vo vyššej sume, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu dávky. Podľa prílohy č. 4 zákona, Kapitoly XV., oddiel E, položka 4b) stavy po operácii chrbtice a medzistavcových platničiek, stavy po úraze chrbtice,

často recidivujúce prejavy nervového a svalového dráždenia, slabosť svalového korzetu chrbta s podstatným obmedzením celkovej výkonnosti organizmu podmieňujú 35 % - 45 % mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

V danom prípade bol zdravotný stav navrhovateľky pre účely jej žiadosti o zvýšenie invalidného dôchodku posúdený posudkovými lekármi Sociálnej poisťovne, pobočky aj ústredia. V oboch prípadoch sa posudkoví lekári náležite zaoberali zdravotnými postihnutiami navrhovateľky, ich dlhodobosťou a vplyvom na jej zárobkovú činnosť. V oboch prípadoch dospeli k záveru, že rozhodujúce zdravotné postihnutie - stavy po operácii medzistavcových platničiek podmieňujú naďalej 45 %-tnú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, keď pri zákonom rozpätí 35 % - 45 %, určili hornú hranicu zákonné rozpätia. Postupom podľa § 71 ods. 8 zákona zvýšili percentuálnu mieru o ďalších 5 % na celkových 50 %. Posudky sú jasné, zrozumiteľné, v doplnacom posudku zo dňa 25.06.2015 posudkový lekár zrozumiteľne a jasne vysvetlil, prečo bola miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zvýšená o 5 %. K zmene posudkov nedošlo ani potom, čo na základe nových lekárskeho nálezu bol vypracovaný doplnací posudok. Keďže navrhovateľka má naďalej pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 50 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, v súlade so zákonom rozhodla odporkyňa, ak zamietla žiadosť navrhovateľky o zvýšenie invalidného dôchodku.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka včas odvolanie. Uviedla, že nesúhlasí s rozsudkom krajského súdu, pretože jej zdravotný stav sa po 3 operáciách zhoršil, pričom v januári ju čaká ďalšia operácia.

Poukázala na to, že kvôli zlému zdravotnému stavu ju nevezmú ani do zamestnania.

Odporkyňa sa k odvolaniu vyjadrila podaním zo dňa 03.02.2016, v ktorom uviedla, že dôvody, ktoré uvádza navrhovateľka v odvolaní, nepovažuje za opodstatnené.

Posúdenie dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania.

Navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovaných v tomto konaní a ktoré by prijatý záver v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia spochybnili alebo vyvrátili.

Pokiaľ navrhovateľka žiadala v odvolaní o ďalšie vyšetrenia, odporkyňa poukazuje na povinnosť preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník konania povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Námietky uvádzané navrhovateľkou v odvolaní o neúplnom zistení jej zdravotného stavu preto odporkyňa považuje za nedôvodné. Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, považuje odporkyňa za neodôvodnené, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní.

Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli podľa odporkyne dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie.

Navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by jej zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, a preto jej nárok na zvýšenie sumy invalidného dôchodku nevznikol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo preskúmal bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyselne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods.2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 ( zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenc má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 70 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, fyzická osoba má nárok na invalidný dôchodok aj vtedy, ak sa stala invalidnou v období, v ktorom je nezaopatreným dieťaťom a má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt. Nárok na invalidný dôchodok tejto fyzickej osobe vzniká najskôr odo dňa dovŕšenia 18 rokov veku. Nárok na invalidný dôchodok má aj fyzická osoba, ktorá sa stala invalidnou počas doktorandského štúdia v dennej forme, nedovŕšila 26 rokov veku a má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt.

Podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenc je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Podľa § 71 ods. 3 prvej vety zákona o sociálnom poistení, pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby.

Podľa § 71 ods. 6 zákona o sociálnom poistení, miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

Podľa § 71 ods.7 zákona o sociálnom poistení trvanie invalidity sa nepreskúmava, ak pri kontrolnej lekárskej prehliadke nebola určená lehota jej ďalšieho uskutočnenia.

Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 8 zákona o sociálnom poistení).

Podľa § 71 ods. 10 zákona o sociálnom poistení dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav na účely invalidity sa posúdi opätovne, ak sa predpokladá zmena vo vývoji zdravotného stavu a zmena schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Predmetom súdneho konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporokyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 27.10.2014 o zamietnutí žiadosti navrhovateľky zo dňa 02.07.2014 o zvýšenie invalidného dôchodku.

Ako uviedol i krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku z pripojených administratívnych spisov vyplynulo, že navrhovateľka bola uznaná za invalidnú od 24.04.2009, s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 45 %, od 20.09.2011 o 50 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Na základe žiadosti o zvýšenie invalidného dôchodku bol jej zdravotný stav posúdený posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, pobočka Poprad dňa 22.09.2014. Podľa posudku trpí navrhovateľka chorobami: inými poruchami medzistavcových platničiek, hypertenziou II. stupňa, nadváhou, depresívnym syndrómom, neurasténiou. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie boli určené stavy po operácii medzistavcových platničiek, zaradené pod Kapitulu XV., oddiel E, položku 4b), prílohy 4 zákona, so stanovenou 45 %-tnou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Za iné zdravotné postihnutie - úzkostnú depresívnu poruchu bola zvýšená percentuálna miera o 5 % na

celkových 50 %. V posudkovom závere je uvedené, že navrhovateľka je v liečbe neurológa pre pretrvávajúce koreňové bolesti po operácii platničky L5/S1 a reoperácii pre recidívu HEDI L5/S1 v 6/2014. Pretrváva LIS na pravej dolnej končatine bez progresie. Pre toto ochorenie je miera poklesu 45 % naďalej. Sporadicky kontrolovaná psychiatrom pre úzkostno-depresívnu poruchu, pre ktorú je navýšená miera o 5 %. Celková miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je naďalej 50 %.

Po tom, čo navrhovateľka podala opravný prostriedok bol jej zdravotný stav opätovne posúdený posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, ústredie so sídlom v Poprade dňa 17.02.2015. K zmene posudkových záverov nedošlo. Aj podľa tohto posudku sú rozhodujúcim zdravotným postihnutím stavy po operácii medzistavcových platničiek zaradené pod Kapitulu XV., oddiel E, položku 4b) prílohy 4 zákona, so stanovenou 45 %-tnou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Za iné zdravotné postihnutia (úzkostno-depresívnu poruchu, hypertenziu II. stupňa, nadváhu) zvýšená percentuálna miera o 5 % na celkových 50 %. V posudkom závere je uvedené, že navrhovateľka je v liečbe neurológa pre pretrvávajúce koreňové bolesti po operácii platničky L5/S1 a reoperácii pre recidívu HEDI L5/S1 v júni 2014. Pretrváva lumboischiadický syndróm na pravej dolnej končatine bez progresie. V decembri 2014 hospitalizovaná na neurologickom oddelení v Poprade, pričom v objektívnom náleze nie sú popísané ťažké parézy, resp. plégie v oblasti končatín, svalstvo primárnym tonusom, poruchy zvieráčov nie sú prítomné. Obdobný je aj aktuálny neurologický nález zo dňa 29.01.2015. Vzhľadom k týmto skutočnostiam posudzovaná aj naďalej spĺňa, podľa objektívneho neurologického nálezu a funkčného stavu vykonávať zárobkovú činnosť 45 %. Za ostatné onemocnenia navýšené percentuálne hodnotenie o 5 %.

Keďže na pojednávaní konanom dňa 13.05.2015 navrhovateľka predložila nové lekárske nálezy, bolo pojednávanie odročené za účelom vypracovania doplniaceho posudku. Posudkový lekár Sociálnej poisťovne, ústredie so sídlom v Poprade v doplniacom posudku zo dňa 25.06.2015 uviedol, že navrhovateľka 53-ročná žena bola posúdená na účely invalidity v súvislosti s vykonanou operáciou v krížovej časti chrbtice v roku 2014. Pri posudzovaní zdravotného stavu dňa 17.02.2015 na základe doložených lekárskeho nálezu, bol stav hodnotený v príslušnej kapitole s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45 %. Za ostatné onemocnenia, ktoré boli dokumentované odbornými nálezi, bolo navýšené percentuálne hodnotenie o 5 %. Na základe novo doložených lekárskeho nálezu z apríla 2015 možno konštatovať, že aj napriek novému operačnému zákroku v krížovej časti chrbtice - bola vykonaná len revízia s odstránením zostatkových sekvestrov medzistavcovej platničky a uvoľnenie fibróznych pooperačných zmien (mikrochirurgický operačný zákrok) - nedošlo k takému zhoršeniu zdravotného stavu, ktoré by podmieňovalo zmenu percentuálneho hodnotenia v rozhodujúcom zdravotnom postihnutí. U posudzovanej pretrvávajú prejavu nervového a svalového dráždenia, so slabosťou svalového korzetu, s podstatným obmedzením celkovej výkonnosti organizmu. V doložených neurologických nálezoch nie sú popisované trvalé prejavu dráždenia nervov, parézy, svalové atrofie a poruchy zvieráčov, čo by odôvodňovalo zaradiť posudzovanú s vyšším percentuálnym hodnotením. V novo doložených neurologických nálezoch nikde nie je zmienka o tom, že by bola nutná opora pri chôdzi. 5 % navýšenie v súvislosti s depresívnou poruchou bolo na základe záverov psychiatrických vyšetrení. V nálezoch je dokumentované, že sa jedná len o subdepresívnu náladu a hypersenzitívne reagovanie u disponovanej osobnosti (rentove tendencie), s opakovaným svojvoľným prerušením liečby. Na základe týchto skutočností možno konštatovať, že sa nejedná o tak závažné psychiatrické onemocnenie, ktoré by podmieňovalo percentuálne navýšenie o 10 %.

Podľa § 153 ods. 6 zákona posudkový lekár posudzuje na účely sociálneho poistenia pri kontrolných lekárskeho prehliadkach zdravotný stav, schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť a pracovnú schopnosť poistenca a poškodeného v lehote určenej pri predchádzajúcom posudzovaní alebo aj skôr, ak zistí posudkovo významne skutočnosti, ktoré odôvodňujú vykonanie kontrolnej lekárskeho prehliadky alebo na podnet inej fyzickej osoby alebo právnickej osoby.

Pretože súd nemôže sám posudzovať odborné otázky medicínskeho charakteru, ktoré sú podkladom pre stanovenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre účely invalidity, musí rovnako

ako odporkyňa vychádzať z lekárskeho posudku, kde posudzuje presvedčivosť ich záverov s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä aj s prihliadnutím na námietky žiadateľa o invalidný dôchodok, resp. o jeho zvýšenie. O objektívnosti, odbornej úrovni a úplnosti záverov posudkov posudkových orgánov, ktoré boli v zásade zhodné, odvolací súd nemal dôvod pochybovať.

Odvolací súd má za to, že posudkový lekár sa v dostatočnom rozsahu vyrovnal so všetkými skutočnosťami, ktoré boli podkladom pre jeho rozhodnutie, z obsahu posudku je zrejmá jeho úvaha, na základe ktorej došiel k určaniu rozhodujúceho zdravotného postihnutia a k nemu prislúchajúcej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Pretože navrhovateľka v odvolaní neuviedla žiadne nové skutočnosti, nebol dôvod spochybniť závery lekárskeho vyšetrenia, ani dôvod na ďalšie posudzovanie zdravotného stavu ako i určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a tým i zvýšenie invalidného dôchodku.

Z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd považuje rozhodnutie odporkyne za zákonné a preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľka v odvolacom konaní nebola úspešná a odporkyni náhrada trov nepatrí zo zákona.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.